
การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน
ศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1

Management of Learning Resources by School Administrators from the
Perspective of Teachers at the Wang Phaya Nong Chik Network Center, Nong
Chik District, under the Pattani Primary Educational Service Area Office 1

แวร่อหิหมะ สระรี¹, ดร.จร ประสงค์สุข²

Waerohimah Saree¹, Dr. John Prasongsuk²

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

Abstract

This study investigated the management of learning resources by school administrators from the perspective of teachers at the Wang Phaya Nong Chik Network Center, Nong Chik District, under the Pattani Primary Educational Service Area Office 1. The objectives of this study were: 1. to examine the level of learning resource management by school administrators as perceived by teachers; 2. to compare the level of learning resource management based on teachers' educational level and work experience; and 3. to investigate the problems and suggestions regarding learning resource management by school administrators. The sample consisted of 121 teachers, determined using Taro Yamane's formula. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using statistical software, including mean, standard deviation, t-test, and One-way ANOVA. When significant differences were found, Scheffé's method was employed for multiple comparisons.

The research findings were as follows:

1. The overall level and all aspects of learning resource management by school administrators, as perceived by teachers, were at a high level.

2. The comparison results can be summarized as follows: 2.1 Classified by educational level, a statistically significant difference was found at the .05 level in the overall results. When considering each aspect, significant differences at the .05 level were found in two aspects: (1) supporting personnel participation in presenting work derived from the use of learning resources, and (2) supervision, monitoring, and evaluation of learning resource utilization. Teachers with educational qualifications higher than a bachelor's degree had higher opinions than those with a

bachelor's degree, both overall and in the two aspects mentioned. 2.2 Classified by work experience, no significant difference was found overall. When considering each aspect, no significant differences were found in most aspects, except for the aspect of supporting personnel participation in presenting work derived from the use of learning resources, which showed a statistically significant difference at the .05 level. Teachers with more than 10 years of work experience had higher opinions than those with less than 5 years of experience.

3. The problems and suggestions regarding learning resource management were as follows: 3.1 The most frequently reported problem was that administrators did not effectively link human resource development with the management of learning resources in collaboration with the community and other organizations. 3.2 The most frequently suggested recommendation was that administrators should develop a comprehensive and systematic plan for learning resource development that can be effectively implemented.

Keywords: Management of learning resources; Teacher's perspective

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ในศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 1 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ในศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ในศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 1 จำแนกตามตัวแปร ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ในศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) จำนวน 121 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) และการทดสอบ (F-test) หรือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างใช้วิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe' test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานีเขต 1 ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานีเขต 1 จำแนกตามตัวแปร สรุปได้ดังนี้ 2.1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อยู่ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 3 การสนับสนุน

ให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ และ ด้านที่ 4 การนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ โดยครูที่มีระดับการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรีมีความ คิดเห็นสูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ทั้งภาพรวมและ 2 ด้าน ตามลำดับ 2.2 จำแนกตามประสบการณ์ใน การปฏิบัติงาน พบว่าภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกัน เว้นแต่ด้านการ สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นสูงกว่า ครูที่มี ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บัตตานีเขต 1 มีดังนี้ 3.1 ปัญหาที่มีความถี่สูงสุด คือ ผู้บริหารไม่มีการเชื่อมโยงการพัฒนาบุคลากรในการจัดการแหล่งเรียนรู้ร่วมกับ ชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ 3.2 ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด คือ ผู้บริหารควรมีการจัดทำแผนงานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ ครอบคลุมและเป็นระบบที่สามารถนำมาใช้ได้

คำสำคัญ : การบริหารแหล่งเรียนรู้; ทัศนะของครูผู้สอน

บทนำ

โลกปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อมา รองรับการขยายตัวด้านเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมของโลกเป็นอย่างมาก ทุกประเทศจึงต้องเตรียมคนให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลง สำหรับรัฐบาลไทยให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งจึงได้ ประกาศนโยบายด้านการศึกษาที่เรียกว่า “การศึกษาในยุค Thailand 4.0” ในท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการและเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว คนในสังคมจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนการเรียนรู้ เพื่อก้าวทันและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง การเตรียมความพร้อมคนให้ มีศักยภาพ ต้องมีการวิเคราะห์ความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อที่จะมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเข้มแข็งพร้อมเผชิญ กับ สภาพแวดล้อมและปัญหาที่หลากหลาย ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก จึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลง การศึกษาในฐานะกลไกหลักในการพัฒนา ประเทศกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 – 2579 ขึ้นเพื่อ ใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานและได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้คือ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอด ชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของ โลกศตวรรษที่ 21” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัด การศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะที่ สอดคล้องกับบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปาน กลางและความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.2560 : 79)

แหล่งเรียนรู้จึงเป็นเงื่อนไขสำคัญ ในการจัดกระบวนการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดกระบวนการ เรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย สามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ โรงเรียนจึงมีหน้าที่ ในการดำเนินการพัฒนาผู้เรียนทุกชั้นตอน

ซึ่งปัจจัยสำคัญนอกจากครูผู้สอนแล้ว การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนและการปรับปรุงพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะสนับสนุนให้ผู้เรียน เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนได้มีโอกาสคิด ได้ปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์ อิสระ จนเกิดการเรียนด้วยตนเองอย่างหลากหลายต่อเนื่อง และสามารถเรียนรู้ได้ ทุกที่ทุกเวลา สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล แล้วการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ควรดำเนินการให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจของผู้เรียนสนองต่อการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสามารถเชื่อมโยงความรู้เข้ากับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว สามารถนำผลจากการเรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560 : 25)

ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในแต่ละโรงเรียนให้มีคุณภาพเหมาะสม สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายขึ้น เช่น ห้องสมุด ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อ แหล่งเรียนรู้ ภายในและภายนอกให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ ศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ในศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 1 เพื่อได้ข้อมูลไปนำเสนอผู้บริหาร ระดับต้นสังกัดประกอบการพิจารณาแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์แก่การจัดการ การศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายวัง พญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ในศูนย์ เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 จำนวนก ตามตัวแปร ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของ ครูผู้สอน ในศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 1

ขอบเขตการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ในศูนย์ เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 1 จำนวน 4 ตำบล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 : 91) ดังนี้

1. ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้
3. ด้านการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้
4. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 174 คน จากสถานศึกษา 15 แห่ง (ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1. 2568)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ คือ ครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 1 ปีการศึกษา 2568 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Simple Size) โดยใช้สูตรของยามานะ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 121 คน จากนั้นสุ่มตามสัดส่วนจำนวนประชากรในโรงเรียนแล้วเทียบบัญญัติไตรยางศ์ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลากแบบไม่คืนกลับ (Without Replacement)

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

สันติ บุญภิรมย์ (2561 : 42) ได้ให้ความหมายการบริหารว่าการบริหารหมายถึงการดำเนินการร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้ปัจจัยต่าง ๆ มามีส่วนร่วมสนับสนุนในการดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมี เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานในองค์การเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายที่ตั้งไว้ การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยการใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบ โดยอาศัยปัจจัยทรัพยากร ทางการบริหารคือคน เงิน วัสดุอุปกรณ์และการจัดการ การบริหารจึงเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารจำเป็น จะต้องใช้ทั้ง “ศาสตร์” และ “ศิลป์” ในการชักจูงให้คนหันมาช่วยเหลืองานขององค์การเพื่อให้เกิด ความร่วมมือร่วมใจกันในการทำงานให้ได้รับผลสำเร็จตามจุดหมายที่วางไว้ อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

การบริหารงานในโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะบทบาท และหน้าที่ของตนเองเพื่อนำพาการบริหารงานในโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ เพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้รับมอบหมายให้มีความรับผิดชอบในการเปลี่ยนแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ ทฤษฎีบทบาทเป็นทฤษฎีที่ใช้อธิบายพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์ ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับกลุ่ม ทฤษฎีบทบาทเป็นหลักการสำคัญที่ทำให้เข้าใจความสัมพันธ์ของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม ทั้งระดับมหภาค จุลภาคและระดับกลาง มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทไว้เพื่อการศึกษาเรียนรู้เป็นแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

บรูม และเซลซนิก (Broom & Selznick. 1977) ได้อธิบายไว้ดังนี้

1. บทบาทที่กำหนดไว้หรือบทบาทตามอุดมคติ (The Socially Prescribed or Ideal Role) เป็นบทบาทที่กำหนดสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่งทางสังคมไว้

2. บทบาทที่ควรกำหนด (The Perceived Role) เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลเชื่อว่าควรกระทำในหน้าที่ตำแหน่งนั้น ๆ ซึ่งอาจไม่ตรงตามบทบาทที่กำหนดไว้ ไม่ตรงตามอุดมคติทุกประการและอาจแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลก็ได้

3. บทบาทที่กระทำจริง (The Performed Role) เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลได้กระทำไปจริงตามความเชื่อ ความคาดหวัง ตลอดจนความถนัดและโอกาสที่จะกระทำในแต่ละสังคม ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เทอร์เนอร์ (Turner. 2002) กล่าวว่า ในระดับบุคคลแนวคิดเรื่องบทบาทสามารถอธิบายได้จากการสังเกตพฤติกรรมของคน 2 ประการ คือ

1. คน ๆ หนึ่งอาจแสดงพฤติกรรมหรือมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เมื่อเขาคนนั้นอยู่ในสถานภาพหรือ ตำแหน่งที่แตกต่างกัน

2. คนต่างคนกันอาจแสดงพฤติกรรมหรือความคิดเห็นที่คล้าย ๆ กัน เมื่อพวกเขาอยู่ในสถานการณ์ที่ คล้าย ๆ กัน

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานใน สถานศึกษาในฐานะเป็นผู้นำ ผู้กำกับ ดูแล มีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความคิดวิจาร์ณญาณและความคิด สร้างงานเพื่อให้การปฏิบัติงานสามารถดำเนินงานด้านการศึกษา ให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา เป็น ผู้ชำนาญการทางการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวังนัง (2561 : 90) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ภายใน สถานศึกษา หมายถึง สภาพแวดล้อมทั้งในโรงเรียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเป็นแหล่งที่จะให้ผู้สอนสามารถออกแบบการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติหรือได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่าง กลุ่มเพื่อน ระหว่างครูกับผู้เรียน ระหว่างวิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้กับครูและผู้เรียน รวมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียน อาจอาศัยการสืบค้น ของตนเองเพื่อแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

สรุปได้ว่า แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา หมายถึง สถานที่ แหล่งข้อมูลข่าวสารแหล่งความรู้ คุนยรรวม ความรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เข้าไปศึกษาหาความรู้ ซึ่งสถานที่ที่มีอยู่ในโรงเรียนเพื่อให้ นักเรียนและครูใช้ประกอบกิจกรรมการ เรียนรู้หรือศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น ห้องสมุด ห้อง ดนตรีไทย ห้องดนตรีสากล ห้องวิทยาศาสตร์ ห้อง คอมพิวเตอร์ สนามกีฬา ห้องพยาบาล เป็นต้น ผู้เรียนเข้าไปปฏิสัมพันธ์และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยประสบการณ์ตรง และได้ความรู้ใหม่ ๆ ที่มีคุณค่า สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้

การเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้บนพื้นฐานของความเป็นไทยและ ความเป็นสากล เป็นการเรียนรู้คู่ขนานระหว่างความรู้สากลกับความรู้ท้องถิ่น เพราะท้องถิ่นเป็นระบบความรู้ที่มีการ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านมิติสัมพันธ์ การสั่งสมและถ่ายทอดผ่านรุ่นสู่รุ่น ส่วนใหญ่เป็นชิ้นงาน เครื่องดนตรี เครื่องใช้ ผ้าไหม ผ้าฝ้าย การละเล่น ของเล่น และความรู้ที่อยู่ในตัวของบุคคลที่เป็นข้อควรปฏิบัติ บทสวด ภาษาเขียน นิทาน คำกลอน บทเพลง ตำรายาของปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีความเชื่อมโยงกับธรรมชาติและเทคโนโลยี พื้นบ้าน สอดคล้องกับสังคมการดำรงชีวิตของผู้เรียนถือว่าการเรียนรู้แบบคู่ขนานระหว่างความรู้ท้องถิ่นสู่สากล

Sinvely and Corsinglia (2001 d : a6-34) กล่าวถึง กระบวนการผสมผสานความรู้ท้องถิ่นเข้ากับความรู้ สากลในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น เป็นแกนหลักเสริมการเรียนรู้ทำให้เกิดการ ยอมรับ พุดคุยและรับฟังความเหมือนความต่างระหว่างวัฒนธรรม โครงสร้าง รูปแบบการคิดโดยที่วัฒนธรรมเดิมไม่ จำเป็นต้องเปลี่ยนโครงสร้างตัวเองทั้งหมด ก่อนที่จะรับวัฒนธรรมใหม่เข้าไป

จากความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ดังกล่าว ทำให้สรุปความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้ได้ว่า แหล่งการเรียนรู้ ช่วยเชื่อมโยงเรื่องราวในท้องถิ่นสู่การเรียนรู้สากล พัฒนาคูณลักษณะและความคิด ความเข้าใจในคุณค่า และทัศนคติ ค่านิยม ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการเรียนรู้ มีทักษะการแสวงหาความรู้ สามารถจัดการความรู้ ซึ่งมีความสำคัญและมีความหมายอย่างมากสำหรับผู้เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก จำนวน 174 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 1 ปีการศึกษา 2568

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 1 เพื่อเตรียมร่างแบบสอบถาม

2. ร่างข้อความเพื่อจัดทำแบบสอบถามจากการศึกษาในข้อ 1 ได้ 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ในศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 1 จำนวน 4 ด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 จำแนกตามสถานภาพของผู้แบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติในการวิจัย คือ ค่าความถี่และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ในศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 1 จำนวน 4 ด้าน

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกเป็นเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน

ที่	สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ระดับการศึกษา		
	ปริญญาตรี	115	95.00
	สูงกว่าปริญญาตรี	6	5.00
	รวม	121	100.00
2	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
	น้อยกว่า 5 ปี	31	25.60
	5 – 10 ปี	57	47.10
	มากกว่า 10 ปี	33	27.30
	รวม	121	100.00

จากตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นครูผู้สอน จำแนกตามตัวแปร ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานพบว่าส่วนใหญ่ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 115 คนคิดเป็นร้อยละ 95.00 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 47.10

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 1 ภาพรวมและรายด้าน

การบริหารแหล่งเรียนรู้ ของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	ระดับการ บริหารแหล่ง เรียนรู้	ลำดับที่
1.ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้	4.28	.22	มาก	2
2.ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้ แหล่งเรียนรู้	4.28	.16	มาก	2
3.ด้านการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการ นำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้	4.30	.14	มาก	1
4. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลและ ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้	4.26	.13	มาก	3
รวม	4.28	.11	มาก	

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 1 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{x}) = 4.28, S.D. = .11) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยจากด้านที่สูงที่สุดไปด้านที่ต่ำที่สุดตามลำดับ ดังนี้ ด้านการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ (\bar{x}) = 4.30, S.D. = .14) ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ (\bar{x}) = 4.28, S.D. = .22) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้ (\bar{x}) = 4.28, S. D. = .16) และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ (\bar{x}) = 4.26, S.D. = .13)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ในศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้ ดังนี้

1. การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ในศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่าในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ โพธิ์ชัย ศรีดี (2562: 151) ผลการวิจัยที่พบว่า กระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการในสถานศึกษาซึ่งประกอบไปด้วย ขั้นตอนการ วางแผน ขั้นตอนการดำเนินการ ขั้นตอนการตรวจสอบ ติดตาม และขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข ใน ภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับชูดิมาพร เชาวน์ไว (2562: 64) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา แสดงบทบาทในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปต่ำที่สุดได้ดังนี้ ด้านการ

ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร ด้านการกำหนดนโยบาย ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแล และประเมินผล และด้านการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับ กุญแจชีวิต แดงสีดา (2563: บทคัดย่อ) ผลการวิจัยที่พบว่า สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านตรวจสอบและติดตาม และด้านการสรุปรายงานผล ปรับปรุงและแก้ไขการบริหาร จัดการแหล่งเรียนรู้โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและสนองเจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 4 มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียง และมีประสิทธิภาพ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ในศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 1 ดังนี้

2.1 ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ในศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 1 พบว่า ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรณูภา ศรีสวัสดิ์ (2560: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง จำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ชูติมาพร เซาว์นไฉ (2562: 64) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน และปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ ภรประสิทธิ์ แก้วกันยา (2564 : บทคัดย่อ) ผลจาก การศึกษาเปรียบเทียบ พบว่าบทบาทในการบริหารแหล่งเรียนรู้และสภาพแวดล้อมของ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านมุขิตาจังหวัดนครปฐม ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการบริหารแหล่งเรียนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะระดับการศึกษาที่สูงขึ้นนั้นจะมีกระบวนการ วิธีการ วิสัยทัศน์ และทักษะการวิเคราะห์เชิงระบบที่ลึกมากกว่า ทำให้มีความคาดหวังต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารในการจัดหาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยมากกว่าเพียงแค่การดูแลด้านกายภาพพื้นฐาน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ในศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของฐิติวัฒน์ พัฒน์เจริญ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษาสังกัดหน่วยงานทหารบกจังหวัดลพบุรี ผลการศึกษา พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน

ที่แตกต่างกันมีสภาพและปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษาสังกัดหน่วยงานทหารบกจังหวัดลพบุรี ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะครูมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานที่ประสบผลสำเร็จในการกำหนดแหล่งเรียนรู้ที่จะมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีคุณค่าในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่างให้ความสำคัญในการประเมินผล นิเทศ กำกับ ติดตาม แก้ไข ปรับปรุงการใช้แหล่งเรียนรู้ตลอดจนถึงการส่งเสริม พัฒนาต่อยอดและเตรียมการวางแผนในอนาคตต่อไป จึงส่งผลให้ประสบการณ์ในการทำงานไม่ใช่ปัจจัยที่สร้างความแตกต่างต่อความคิดเห็นของครูผู้สอน

สรุปผล

1. การบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ในศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานีเขต 1 ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานีเขต 1 จำแนกตามตัวแปร สรุปได้ดังนี้

2.1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามี 2 ด้านไม่แตกต่างกัน คือด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้ และอีก 2 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

ด้านการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี (\bar{x}) = 4.42 , SD=.04) มีความคิดเห็นสูงกว่า ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี (\bar{x}) = 4.30 , SD=.15) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี (\bar{x}) = 4.37 , SD=.19) มีความคิดเห็นสูงกว่า ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี (\bar{x}) = 4.26 , SD=.13)

2.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน เว้นแต่ด้านการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ มีค่าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นสูงกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ศูนย์เครือข่ายวังพญาหนองจิก อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานีเขต 1 มีดังนี้

3.1 ปัญหาที่มีความถี่สูงสุด คือ ผู้บริหารไม่มีการเชื่อมโยงการพัฒนาบุคลากรในการจัดการแหล่งเรียนรู้ร่วมกับ ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ

3.2 ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด คือ ผู้บริหารควรมีการจัดทำแผนงานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ครอบคลุมและเป็นระบบที่สามารถนำมาใช้ได้

ข้อเสนอแนะ

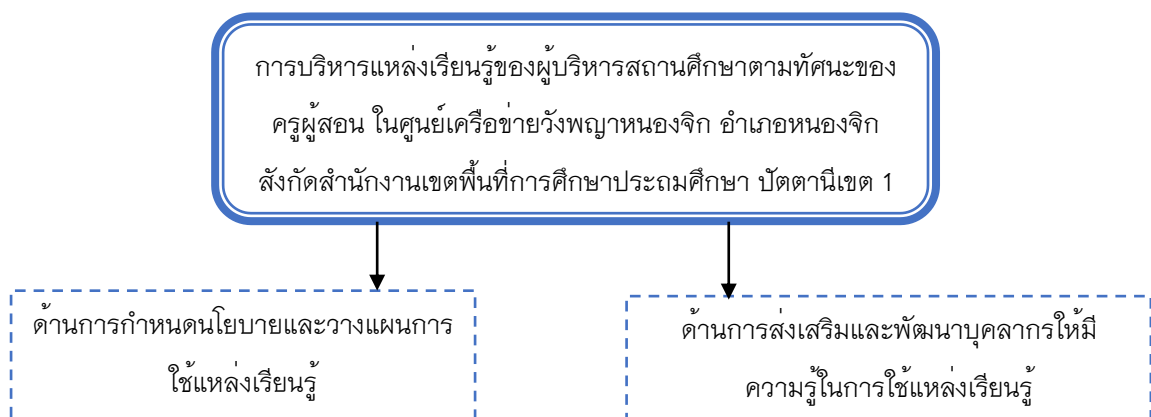
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ในการใช้แหล่งเรียนรู้ และรวบรวมข้อมูล เพื่อจัดทำหลักสูตรเพื่อการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกับการตรวจสอบและปรับปรุงนโยบายการใช้แหล่งเรียนรู้ตามผลการประเมินอย่างครบถ้วน
2. ด้านการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรในการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และมีการสร้างเครือข่ายในชุมชนและหน่วยงานภายนอก
3. ด้านการสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ พร้อมให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์แก่ครูและบุคลากร เพื่อปรับปรุงการใช้แหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
4. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแล และประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดระบบรับฟังความคิดเห็นจากครูและบุคลากรเกี่ยวกับปัญหาที่พบในการใช้แหล่งเรียนรู้ พร้อมกำหนดแนวทางแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อเจาะลึก การจัดการของ ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้ ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงาน ที่ทำให้เกิดประโยชน์ และนำไปใช้ได้จริง
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
3. ควรศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

องค์ความรู้ใหม่

จากโมเดลดังกล่าวทำให้ทราบว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามี 2 ด้านไม่แตกต่างกัน คือด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้

References

- กมลพร ภูมิพลับ. (2564). *แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.*
- กรมวิชาการ. (2545). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน.* กรุงเทพฯ: กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.
- กรรณสูตร ประคอง. (2537). *สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู.* กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนากการศึกษาของกระทรวง ศึกษาธิการ พ.ศ. 2555– 2558.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คู่มือการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- กันต์ฤทัย คลังพล. (2561). *วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.*
- กัญเกียรติ แดงสีดา. (2563). *แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุดรดิตถ์: บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. ถ่ายเอกสาร.*
- จิราภรณ์ ชัยน. (2558). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. ถ่ายเอกสาร.*
- ชวนพิศ พร้อมสุข. (2559). *แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (พะเยาประชานุกูล) อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). พะเยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพะเยา. ถ่ายเอกสาร.*
- ชุตีมาพร เขาวนไฉ. (2560). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหาร แหล่ง เรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.*
- ฐิติวัจน์ พัฒน์เจริญ. (2551). *สภาพและปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์การศึกษา สังกัด 19 หน่วยงานทหารบก จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ลพบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ เทพสตรี. ถ่ายเอกสาร.*
- ณรงค์ สัจพันโรจน์. (2538). *การจัดทำอนุมัติและบริหารงบประมาณแผ่นดิน ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บริษัทการ พิมพ์.*
- ณัด เดชทรัพย์. (2550). *การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ตามหลักธรรมาธิบาล. ภาคนิพนธ์รัฐ.*
- งชัย สัญญาอรียาภรณ์. (2552). *ความสำคัญของงานบริหารจัดการทรัพยากรกายภาพ อาคาร สถานที่.สืบค้นเมื่อ 7 กรกฎาคม 2568, จาก<http://www.oknation.net>.*
- ัญญา ผลอนันต์. (2546). *การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล แนวทางการสร้างความพึงพอใจแก่พนักงาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อินโนกราฟฟิกส์.*
- ธีระ รุญเจริญ. (2560). *การบริหารโรงเรียนในยุคปฏิรูปการศึกษา .พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ้าง.*

- นิคม ชมภูหลง. (2560). *นวัตกรรมกรณีศึกษาศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์*.
- บรรจบ เนียมมณี. (2553). *หลักการบริหาร*. กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปทุมวัน
- เบญจวรรณ ระตา. (2560). *การใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเทศบาลดอกเงิน จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ปลู่วี มณีวงศ์. (2562). *การบริหารแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดแพร่*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ลำปาง: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. ถ่ายเอกสาร.
- ประสิทธิ์ พิทักษ์ชวงศ์. (2554). *การจัดการแหล่งเรียนรู้ชุมชน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การจัดการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. ถ่ายเอกสาร.
- ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2561). *การจัดการห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: มิน เซอร์วิสเซ็พพลาย.
- ปาริฉัตร สาตรา และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ. (2557). *การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตมีนบุรี. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*.
- พงษ์ศรี สมยา. (2560). *การเรียนรู้ตามความสนใจ*. วารสารวิชาการ.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. *การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามแบบทดสอบและแบบวัด*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชัย เรืองดี. (2558). *การศึกษาแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. ถ่ายเอกสาร.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2556). *รัฐประศาสนศาสตร์ ทฤษฎีและแนวคิดการศึกษา (ค.ศ.1887-ค.ศ.1970)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาสินี เปี่ยมพงศ์สานต์. (2551). *แนวโน้มและนวัตกรรมกรบริการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มณีรัตน์ ปานจันทร์. (2562). *ผลของนโยบายการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่มีต่อการรับรู้และพฤติกรรมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน: การวิจัยแบบผสม*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- มัลลิกา ต้นสอน. (2554). *พฤติกรรมองค์กร (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- เรณูภา ศรีสวัสดิ์. (2557). *การบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ลพบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ถ่ายเอกสาร.
- ลัดดา คิลาน้อย และ สร้อยทิพย์ ทองใหญ่. (2557). *การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. (2560). *แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- วัชรวิเศษ (2553). รูปแบบแลกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 5. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิรัช สงวนวงศวาน. (2550). การจัดการและพฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: เอช.เอ็น. กรุ๊ป หรือ เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า หรือ ซีระฟิล์มและโซเท็กซ์.
- วุฒิกโร เลื่อนแป้น. (2561). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการจัดแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหาร การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวัจนัง. (2561). แหล่งเรียนรู้เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้และหลักสูตร สถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สันติ บุญภิรมย์. (2561). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : บุ๊ค พอยท์.
- สาวิตรี บุญยพันธ์. (2563). แนวทางการบริหารการจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เขตอำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิติต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิติต์เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุดรดิติต์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิติต์. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2560). ผู้บริหารสถานศึกษาดั้แบบ 2560. กรุงเทพฯ: สำนัก นายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจัดการเรียนรู้จาก แหล่งเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟ ฟิค.
- สุธาธาธาธา นามวิลาัย. (2561). แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนกลุ่มวิทยาเขตร่มเกล้า- นวมินทร์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครสวรรค์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. ถ่ายเอกสาร.
- สุทธิพงค์ บุญแดง. (2558). แนวทางการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา โดยใช้กระบวนการคิดแก้ปัญหา สำหรับผู้เรียนยุค ศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนน อมรวินวัฒน์. (2544). การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : คลังวิทยา.
- สุนน อมรวินวัฒน์. (2560). กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและธรรมชาติ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สุรเกียรติ นามเลิศ. (2559). บทบาทในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). นนทบุรี: บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- สุรัสวดี ราชกุลชัย. (2560). การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ และคณะ. (2554). วิธีจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์. (2555). *การแยกประเภทต้นทุน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม 2558. จาก

<http://home.kku.ac.th>

อรรถัย กักพล. (2550). *การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรรถัย มูลคำ และ สุวิทย์ มูลคำ. (2544). *การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิด*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

อัคราวุฒิ จันทะแสง. (2557). *การบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32*. วิทยานิพนธ์. ค.บ. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. ถ่ายเอกสาร.

อุษณีย์ โปธิสุข. (2561). *กลยุทธ์ทางการศึกษาผู้เรียนสำคัญที่สุด*. *วารสารวิชาการ*, 2(12), 34. Cronbach. (1990).

Desta, A. (1976). *An investigation of the utilization of community resources in elementary school of Ethiopia to
provide relevant basic education*. *Dissertation abstracts International*, 36, 6439-6440-A

Schnoeben, T. (1990). *Field work in secondary science*. *Science Education International*. 1(4), 18-21.